

บทที่ 4 บริบทของพื้นที่ศึกษา

บริบทของตำบลหินโงม

1. ประวัติความเป็นมา

เมื่อประมาณ 500 ปีที่แล้ว พระวอได้อพยพผู้คนจากเมืองเวียงจันทน์ประเทศลาวโดยการล่องแพตามลำน้ำโขง พอมาถึงบ้านค้อ แพก็ไม่เคลื่อนต่อไป พระวอจึงนำคณะขึ้นตั้งบ้านเรือนที่บริเวณบ้านค้อ ในบริเวณบ้านค้อมีสถานขึ้นตั้งบ้านเรือนที่บริเวณบ้านค้อ โดยบริเวณบ้านค้อมีสถานที่สำคัญหลายแห่ง เช่นบึงเรือคำ สถานที่นี้เป็นที่หยุดพักของนักแสวงบุญที่เดินทางมากราบไหว้บูชาพระธาตุเมืองหนองคาย เมื่อตั้งบ้านเรือนแล้วในช่วงว่างจากงานชาวบ้านจะจัดงานประเพณีต่างๆขึ้นเช่น การแข่งขันเรือก้อม ในการแข่งขันเรือก้อมชาวบ้านจะต้องพายให้ถึงบึงเรือคำ แล้วเรือทุกลำจะพายไม่ไป พวกผีพายจึงลงมดดู ชาวบ้านริมฝั่งน้องถามว่าเรือเป็นอะไร จึงร้องตอบว่า งามหิน พวกผีพายพบว่าเป็นก้อนหินในน้ำลักษณะหินก้อนใหญ่วางทับกันอยู่ในน้ำโขง จากนั้นชาวบ้านจึงเรียกบ้านงามหินและกลายเป็นหินโงมในปัจจุบัน

2. ที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลหินโงม เป็นตำบลหนึ่งใน 14 ตำบลของอำเภอเมืองหนองคาย ซึ่งอยู่ติดกับตำบลสีกายและเทศบาลตำบลหาดคำ มีระยะทางห่างจากอำเภอเมืองหนองคายประมาณ 14 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 25.71 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 16,069 ไร่

ลักษณะทางกายภาพทั่วไปของตำบลหินโงม เป็นที่ราบสูง ติดกับแม่น้ำโขง พื้นที่โดยทั่วไปเป็นดินทราย สภาพป่ามีน้อย ที่ตั้งสัมพันธ์ของตำบลหินโงม

ทิศเหนือ	จด	แม่น้ำโขง
ทิศใต้	จด	เขตอำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย
ทิศตะวันออก	จด	พื้นที่ตำบลสีกาย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
ทิศตะวันตก	จด	พื้นที่เทศบาลตำบลหาดคำ อำเภอเมืองหนองคาย

3. การปกครอง

ตำบลหินโงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย แบ่งการปกครองออกเป็น 8 หมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงลักษณะประชากรในเขตการปกครองของตำบลหินโงม

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	จำนวนประชากร			จำนวนครัวเรือน	ชื่อผู้นำ
		ชาย	หญิง	รวม		

1	บ้านหินโงม	319	313	632	165	นางจรัสศรี เพชรภูมิ
2	บ้านหินโงมเหนือ	463	483	947	248	นางวาสนา สุตสงคราม
3	บ้านดงเจริญ	311	328	639	208	นายสายลม เครือทอง
4	บ้านศาลาคำ	158	152	310	111	นายพลิชฐ์ น้อยเมืองคุณ

5	บ้านท่าจาม	118	128	246	67	นายฉัตร นิลเกต
6	บ้านพร้าวใต้	225	247	472	154	นายวิรัตน์ ไกรยะวงศ์
7	บ้านเจริญสุข	227	204	431	128	นายประทีป พิมพ์เคณา
8	บ้านหินโงมใต้	213	239	452	123	นายสิทธิ์ จำปา
รวม	2,034	2,059	4,129	1,204		

(กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย : 2559)

การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนด้านการประชาคมร่วมกัน ได้แก่ งานบุญปลอดเหล้า งานประเพณีปลอดเหล้า โรงเรียนแกนนำสู่ภาวะ รมรงค์เพื่อชุมชนปลอดเหล้า

4. ลักษณะทางสังคม

ด้านการศึกษา

- โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 1 แห่ง
- โรงเรียนระดับประถมศึกษา 3 แห่ง
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน 8 แห่ง
- หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน 8 แห่ง
- ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 2 แห่ง
- ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรประจำตำบล 1 แห่ง

ด้านสถาบันทางศาสนา

- วัด และสำนักสงฆ์ 8 แห่ง

ด้านการสาธารณสุข

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหินโงม 1 แห่ง
- มีการจัดตั้ง อสม.ทุกหมู่บ้าน

5. ลักษณะทางเศรษฐกิจ

5.1 อาชีพ

- อาชีพหลัก การเกษตร ทำนา (ร้อยละ 70.25) รับจ้างหรือบริการทั่วไป (ร้อยละ 29.75)
- อาชีพรอง รับจ้าง และ ค้าขาย (ร้อยละ 80.69)
- อาชีพเสริม และกลุ่มอาชีพ กลุ่มเลี้ยงปลากระชัง กลุ่มเกษตรผสมผสาน กลุ่มเลี้ยงกระป๋อง กลุ่มเลี้ยงไก่พื้นบ้าน

6. ศักยภาพชุมชน

- ลูกเสือชาวบ้าน 3 รุ่น 350 คน
- อาสาสมัครป้องกันหมู่บ้าน (อพป) 2 รุ่น 200 คน
- อ.ส.ม. 180 คน
- อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน 3 รุ่น 108 คน
- กลุ่มแม่บ้านผลิตสินค้า 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ กลุ่มผลิตภัณฑ์สุราแช่พื้นบ้าน หมู่ 8 บ้านหินโงมใต้ กลุ่มผ้าทอ หมู่ 2 และหมู่ 6 กลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ หมู่ 2 และหมู่ 8 กลุ่มฟอรันิเจอร์ หมู่ 2 กลุ่มเครื่องจักรสานบ้านดงเจริญ เป็นต้น

ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเทศบาลตำบลหินโงม

ปัญหาเกี่ยวกับ สถานการณ์ด้านการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พื้นที่หมู่บ้าน ดงเจริญ หมู่ 3 มีจำนวนครัวเรือน 208 ครัวเรือน และมี ประชากรอยู่อาศัยจำนวน 639 คน (กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย : 2559) จากข้อมูล Tcnap และ Recap พบว่า จำนวนครัวเรือนที่มีสมาชิกในครัวเรือนดื่มแอลกอฮอล์จำนวน 154 ครัวเรือน ซึ่งคิดเป็น ร้อยละ 74.03 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และมีผู้ดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำ จำนวน 360 คน ซึ่งคิดเป็น ร้อยละ 56.33 (แบบสำรวจสถานการณ์การควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อบต.หินโงม :2559) นักดื่มส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีครอบครัวและเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกในครัวเรือน ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาภายในครอบครัว ทั้งการทะเลาะวิวาทในครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจ ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ปัญหาการใช้ความรุนแรงกับเด็กและสตรี ส่งผลให้เกิดความไม่มั่นคงและสุ่มเสี่ยงที่จะนำไปสู่การใช้ความรุนแรงที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งอาจนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมเลียนแบบของเยาวชน อันจะนำไปสู่ปัญหาอื่นๆต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลหินโงม ต.หินโงม จ.หนองคาย ได้ดำเนินการเพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยนักปกครอง ผู้ใหญ่บ้าน และ อ.ส.ม. ประจำหมู่บ้าน เข้าร่วมรณรงค์การลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่อง แต่กลับพบว่าจำนวนนักดื่มไม่ได้ลดลงแต่กลับเพิ่มขึ้นในทุกๆปี

จากข้อมูล TCNAP พบว่า ตำบลหินโงม มีคนดื่มเหล้า 856 คน อุบัติเหตุ จำนวน 20 ครั้ง ต่อปี ทุพพลภาพ จำนวน 4 คน บาดเจ็บ จำนวน 32 ราย และเสียชีวิต จำนวน 5 คน

ผู้มีพฤติกรรมดื่มสุราเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 8 ของประชากรทั้งหมด โดยแยกตามช่วงอายุ
 ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนประชากรที่ดื่มสุราเป็นประจำ แยกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 15 ปี	14	4.2
15 - 24 ปี	98	29.6
25-59	156	47.2
60 ปีขึ้นไป	62	18.7
	330	

